

Viitasammakkoselvitys 2025

TUUSULA, SUOMI

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	7.5.2025	luonnos	Lise-Lotte Flemming	
2	12.5.2025	valmis		Lise-Lotte Flemming
3	9.6.2025	Raporttia päivitetty yhdenmukaistamalla raporttien johdantoja maankäytön osalta	Suvi Hakulinen	Suvi Hakulinen
4	11.6.2025	Raporttia päivitetty kommenttien mukaisesti	Suvi Hakulinen	Suvi Hakulinen

Projekti: Viitasammakkoselvitys
Työnumero: 25019405
Versio: 4
Päiväys: 11.6.2025
Tekijä: Sini Burdillat

Sisältö

1.	Johdanto	5
2.	Menetelmät	6
3.	Tulokset	7
3.1	Viitasammakko	7
3.2	Muut lajit	8
4.	Epävarmuustekijät	9
5.	Yhteenveto ja johtopäätökset	9
6.	Lähteet	11

Kartta- ja ilmakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland Oy,

Suomen Lajitietokeskus

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2025

Sweco | Viitasammakkoselvitys 2025

Työnumero: 25019405

Päiväys: 11.6.2025

Versio: 4

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

Yhteyshenkilö:

Luontoasiantuntija (biologi FM), Sini Burdillat

Ilmalantori 4

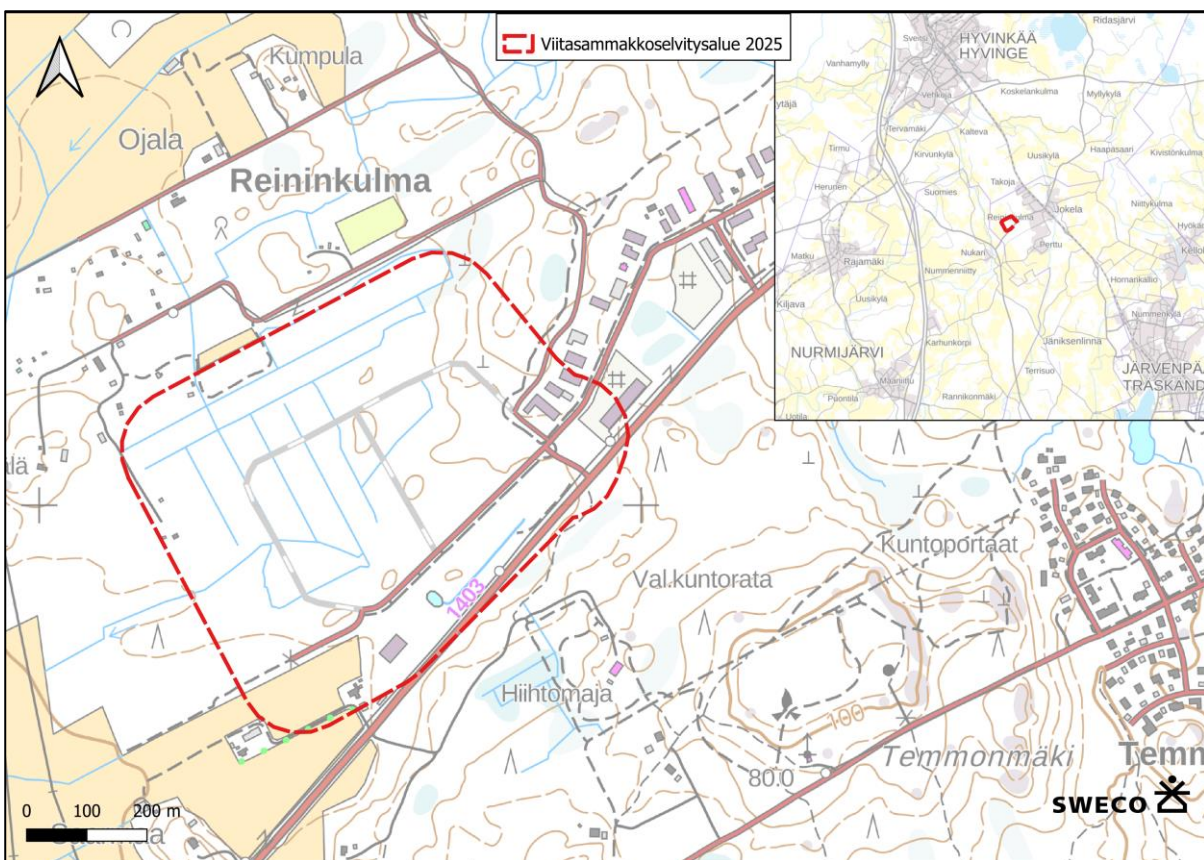
00240 Helsinki

Puh. 044 971 7263

sini.burdillat@sweco.fi

1. Johdanto

Tämä viitasammakkoselvitys tehtiin, jotta saatiin tietoa kaavamuutosalueen luontoarvoista. Tuusulan selvitysalue sijaitsee Tuusulan kunnan pohjoisosassa, Jokelan länsipuolella (Kuva 1). Selvitysalueella sijaitsee muutamia yksittäisiä asuinkiinteistöjä, muuten alue on talousmetsää. Alueen läheisyydessä on pieniä teollisuusalueita. Selvitysalue koostuu muutama vuosi sitten avohakatuista metsistä, nuoresta noin 15-vuotiaasta taimikoista, soratiestä ja sen reunoista, sekä teiden välisistä pienmetsistä ja aluetta ympäröivien hieman vanhempien metsien reunoista. Selvitysalueen eteläkulmassa on viljelykäytössä olevaa peltoa. Alueella on vireillä asemakaavan muutos. Selvitysalue kattaa kaavamuutosalueen lisäksi 100 m laajuisen suojavyöhykealueen, jolloin selvitysalueen pinta-alaksi tulee noin 41 hehtaaria.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus. Taustakartat MLL 2025.

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueellinen ELY-keskus voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78.2 §:ssä mainitusta heikentämis- ja

Sweco | Viitasammakkoselvitys 2025

Työnumero: 25019405

Päiväys: 11.6.2025

Versio: 4

hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa. Viitasammakko on luokiteltu Suomessa elinvoimaiseksi (LC) lajiksi (Hyvärinen ym. 2019).

Suomessa viitasammakon levinneisyys painottuu maan etelä- ja keskiosiin, mutta havaintoja on koko maasta tunturialueita lukuun ottamatta (Nieminen & Ahola, 2017). Suomessa viitasammakko vaikuttaa olevan runsaimmillaan luonnontilaisessa elinympäristössä, mm. soilla, ja harvalukuisimmillaan kaupunkiympäristöissä. Lajin levinneisyyden ja runsauden arvioinnin näkökulmasta haasteita aiheuttaa vaikea tunnistettavuus, varsinkin kutuajan ulkopuolella. Viitasammakko voidaan varmasti määrittää äänen perusteella: soidinääni on lajityypillistä haukuntaa tai pulputusta. Matala ääni hukkuu helposti taustameluun ja kuuluu hyvälläkin säällä vain noin 100 metrin päähän. (Nieminen & Ahola, 2017).

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirailta on lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidintaminen riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä. (Nieminen & Ahola, 2017).

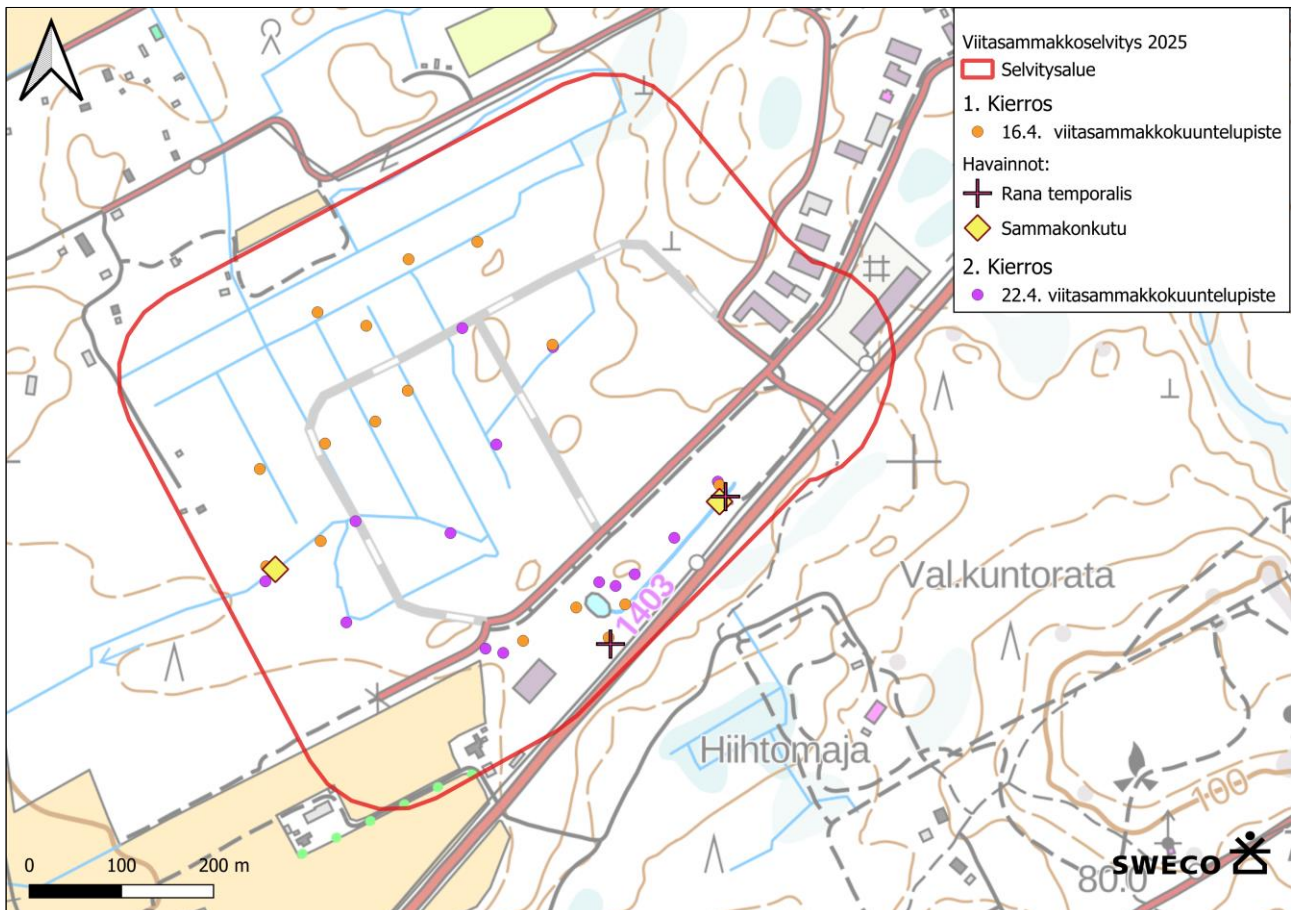
2. Menetelmät

Selvitys tehtiin kahdella maastokäynneillä (16.4. ja 22.4.2025), jotka ajoitettiin viitasammakon arvioituun kutu aikaan. Aurinko laski 16.4. n. klo 20.43 ja 22.4. n. klo 20.58. Selvitysten tarkat ajankohdat ja sääolot on esitetty taulukossa (Taulukko 1). Viitasammakoiden soidinnusta havainnoitiin 16.4. liito-oravaselvitysten jälkeen, mutta sammakoiden suosimia paikkoja tarkkailtiin jo päivällä tehdyn liito-oravaselvityksen yhteydessä. Viitasammakoiden kutu alkaa Etelä-Suomessa yleensä noin 20. huhtikuuta ja pohjoiseen mentäessä myöhemmin. Koiraat ovat hyvin äänessä tavallisesti kahden-kolmen viikon ajan. (Sierla ym. 2004; Nieminen & Ahola 2017). Vuonna 2025 huhtikuun alku oli epätavallisen lämmin, lukuun ottamatta kylmää jaksoa 10.–13.4., jolloin Etelä-Suomessakin oli tuntuvia yöpakkasia. Sää kuitenkin lämpeni uudelleen nopeasti 11.4. lähtien, mutta oli kovin vaihteleva seuraavat viikot. Suomen Lajitietokeskuksen interaktiivisessa ja jatkuvasti päivittyvässä Laji.fi-tietoportaalissa kutu vaikutti olevan tavanomaisessa aikataulussa.

Viitasammakkoselvityksen kuunteluita tehtiin selvitysalueen eteläosan vesikuopilla, sekä ojien varressa usealla kohtaa selvitysalueella. Viitasammakkokuuntelupisteiden sijainti on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 2).

Taulukko 1. Viitasammakkoselvityksien ajankohdat ja selvityksien aikana vallinneet säätilat.

Ajankohta	Lämpötila	Tuuli	Pilvisyys
pvm. 16.4.2025 klo 18:18 – 20:43	+18 → +15 °C	0 m/s	0/8
pvm. 22.4.2025 klo 20:55 - 21:59	+6 °C	0 m/s	8/8

Kuva 2. Viitasammakkokuuntelupisteiden sijainnit. Sammakkohavainnot, määritetty ruskosammakoiksi (*Rana temporalis*) ääntelyn perusteella. Sammakonkutihavainnot, ovat asiantuntija-arviona myös ruskosammakon aiempien havaintojen (eDNA, aikaisempien selvityksien, Suomen Lajitietokeskuksen havaintojen) puuttumisen perusteella.

3. Tulokset

3.1 Viitasammakko

Selvitysalueella tai yhden kilometrin säteellä selvitysalueesta ei ole Suomen lajitietokeskuksessa (2025) mainittuja tunnettuja viitasammakon (*Rana arvalis*) esiintymispaikkahavaintoja. Viitasammakkohavaintoja ei myöskään tehty edellisissä luontoselvityksessä, joka tehtiin 11 vuotta sitten (Enviro 2014), eikä vuonna 2024 tehdyssä eDNA analyysissä (Sweco 2024).

Sweco | Viitasammakkoselvitys 2025

Työnumero: 25019405

Päiväys: 11.6.2025

Versio: 4

3.2 Muut lajit

Luontoselvityksen maastokäynnillä selvitysalueella tehtiin kaksi eri havaintoa sammakonkudusta, sekä kaksi havaintoa sammakoista. Kaikki havainnot tehtiin ensimmäisellä kierroksella. Sammakon kurnutusta kuului kerran sekä ensimmäisellä, että toisella kierroksella, sammakkohavaintojen läheisyydessä. Viitasammakko ei kurnuta, vaan äänтелеe pulputtamalla, täten havaitut sammakot määritettiin ruskosammakoiksi.

Ensimmäinen sammakonkutihavainto oli avohakkuualueella sijaitsevasta ojasta, selvitysalueen länsireunalla. Paikalla ei kuulunut viitasammakoiden (*Rana arvalis*) pulputusta, eikä ruskosammakon (*Rana temporalis*) kurnutusta, kummallakaan kierroksella.

Toinen kutuhavainto oli tien vierellä olevasta ojasta. Viitasammakon kutu lähes aina jää pohjaan, mikäli vettä on tarpeeksi, kun taas ruskosammakon kutu nousee kellumaan veden pinnalle parin päivän kuluttua kutemisesta (Suomen lajitietokeskus 2025a). Tällä kutupaikalla kutu selvästikin kellui. Paikalla vilahti myös sammakko kudun vierellä, mutta lajin määrittystä ei voitu tehdä. Paikalta ei kuulunut viitasammakoiden pulputusta, eikä ruskosammakoiden kurnutusta ensimmäisellä kierroksella, odottelusta huolimatta. Ojan toisessa päädyssä, rakennuksen kulman vieressä näkyi viisi sammakkoa, jotka odottelun jälkeen tulivat myös takaisin (Kuva 3). Toisella kierroksella sammakkohavaintokohtien (Kuva 2) välistä kuului kurnutusta.

Kuva 3. Ruskosammakko tienviereisessä ojassa 16.4.2025. Määritetty kurnutuksen perusteella.

Ruskosammakot ovat rauhoitettuja luonnonsuojelulain (LSL 2023/9) nojalla: ”Kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien:

1. yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen;
2. pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen;
3. yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla.” (Luonnonsuojelulaki 9/2023).

Niitä suojaa myös EU:n luontodirektiivin V-liite: ”yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit tai lajiryhmät, joiden ottaminen luonnosta ja hyväksikäyttö voi vaatia hyödyntämisen sääntelyä sillä ne eivät saa vaarantaa lajin suojelutasoa.” (Direktiivi 92/43/ETY, liite V). Ruskosammakoilla ei kuitenkaan ole samanlaista suojelustatusta kuin viitasammakoilla, eikä kaavamuuotosalueelle rakentamiselle nähdä niiden vuoksi estettä, kunhan niitä ei edellä mainituilla tavoilla mennä tahallaan häiritsemään.

4. Epävarmuustekijät

Yhtenä vuonna tehdyt luontoselvitykset antavat kuvan ainoastaan yhden vuoden tilanteesta, johon voivat vaikuttaa esimerkiksi sääolot, kevään eteneminen ja sattuma. Kaikki alueelle toteutetut luontoselvitykset tehtiin kuitenkin oikea-aikaisesti, seuraten Suomen lajitietokeskuksen viitasammakkohavainnoja koko Suomen alueelta.

Selvitysalueelta tarkastettiin aikaisemmat viitasammakkohavainnot: sekä aikaisemmat selvitykset että Suomen lajitietokeskukseen ilmoitetut havainnot. Koska aikaisempia havainnoja lajista ei ole tältä alueelta, ei ole todennäköistä, että alueella olisi viitasammakoita tai niiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Selvitysalue koostuu muutama vuosi sitten avohakatuista metsistä, nuoresta 15-vuotiaasta taimikoista, soratiestä ja sen reunoista, sekä teiden välisistä pienmetsistä ja aluetta ympäröivien hieman vanhempien metsien reunoista. Selvitysalueella on useita oja, sekä pari ihmisen tekemää vesikuoppaa.

Alueelta tehtiin kaksi havaintoa sammakonkudusta, kaksi havaintoa sammakoista, sekä kaksi havaintoa kurnutuksesta. Aikaisempiin lajitietojen ja selvityksissä kuultujen kurnutuksien perusteella selvitysalueella ei esiinny viitasammakkoa, vaan vain ruskosammakkoa. Täten maankäytölle ei ole rajoituksia viitasammakon takia, mutta suosituksena on, ettei maanmuokkausta aloiteta ruskosammakon lisääntymisaikana (1.4.–31.7.).

Taulukko 2. Viitasammakkoselvityksen tulokset Forssan selvitysalueelta, sekä maankäytön rajoitukset ja niiden suositukset.

Havainnot	Paikka	Luontotyyppi	Suojeluperuste	Maankäyttörajoitukset (ei maankäyttöä, suoja-alueet, muut suositukset)	Muut huomiot
0 viitasammakkohavaintoa	-	-	luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji, lisääntymis- ja levähdyspaikkojen paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.	Ei pakollisia maankäytön rajoituksia. Suosituksena maankäytön muutosten aloittaminen ruskosammakon lisääntymisajan (1.4.–31.7.) ulkopuolella.	

6. Lähteet

Direktiivi 92/43/ETY, liite V. Luettu 2.5.2025. Lähde: [Directive - 92/43 - EN - Habitats Directive - EUR-Lex](#)

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Enviro 2014. Lammi E. & Routasuo P., Tuusulan Vallun työpaikka-alueen luontoselvitys. 14 s.

Luonnonsuojelulaki (9/2023). Luettu: 2.5.2025. Lähde: [9/2023 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Suomen lajitietokeskus, 2025. Latauksen tunnistetunnus: <http://tun.fi/HBF.104125>. Haettu 11.4.2025. Linkki hakuun:

https://laji.fi/fi/observation/map?informalTaxonGroupIdNot=MVL.1%2CMVL.22%2CMVL.23%2CMVL.233%2CMVL.343&administrativeStatusId=MX.finlex160_1997_appendix4_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix4_specialInterest_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix2a%2CMX.finlex160_1997_appendix2b%2CMX.finlex1066_2023_appendix7%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIV%2CMX.habitatsDirectiveAnnexV%2CMX.primaryInterestInEU%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIIExceptionGranted%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII_FinlandNaturaSpecies%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIVExceptionGranted%2CMX.habitatsDirectiveAnnexVExceptionGranted%2CMX.regionallyThreatened2020_2a&redListStatusId=MX.iucnCR%2CMX.iucnEN%2CMX.iucnVU%2CMX.iucnNT&taxonAdminFiltersOperator=OR&time=2015-01-01%2F2025-04-11&polygonId=196885

Suomen lajitietokeskus, 2025a. Ruskosammakko (sammakko) – *Rana temporaria*. Luettu: 16.4.2025. Viimeksi päivitetty: 13.3.2025. Lähde: [ruskosammakko \(sammakko\) - Rana temporaria | Yleiskuvaus | Suomen Lajitietokeskus](#)

Sweco 2024. BX EDD Finland, Tuusula site Moor frog eDNA analysis.

Sini Burdillat, biologi FM
Sweco Finland Oy
Helsinki